

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Söken: Y S T A D Berättat av: Fru Olsson-Kemner
Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Ystad

Register:

Jul sid.1
Nyåret 1-2
Trettondagsbalen 2
Namsdag 2
Födelsedag 2
Påsk 3
Fastlag 3,4
Slå katten ur tunnan 3
Midsommar 4
Majstång 4
Pingst 3-4
Utflykter 4,8
Strutar 4 -5
Mårten 5
Marknader 5
Smuggling 5-6
Kommersrådet Lundgren 6
Spökehus 6
Stjärngossar 7
Bjudningar 7
Maskeradbaler 8
Slädpartier 8

M. 9129 : 1.

ACC. N:R.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Adress:
 Söcken: Y S T A D Berättat av: Fru Olsson-Kemner
 Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Ystad

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

-1-

Min mor var prästdotter och förde med sig de mesta traditionerna i mitt hem. Vid julen gick vi alltid i bönen och sedan drack vi the efteråt. Bönen var klockan fem. Efter thedrickningen vidtog julklappsutdelningen. Julklapparna kastades alltid in eller också föstes de in, om det t.ex. var en ömtålig sak såsom en dockservis e.d. Vi hade alltid klätt en ampel med buxbom, en trearmad ljusstake, som stod på bordet. Dessutom hade vi alltid en vit kyrka i miniatyr på vårt julbord. Efter julklappsutdelningen vidtog supén, varvid vi åt lutfisk, gås eller anka, risgrynsgröt kokt i mjölk samt mandelmusslor och klenor med smultronsylt. Vi hade aldrig skinka i vårt hem, trots att det var ett förmöget köpmanshem. Under julen var det ofta julfester hos familjerna här i staden. Jag var kusin till professor Salomon Smith och vi var ofta bjudna hem på nyårs-

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M. 9129:2

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Söcken: Y S T A D Berättat av: Fru Olsson-Kemner
Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Ystad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-2-

afton till honom. Gamla fröknar, som var ensamma, bjödos då också med till festen. Till julen slaktade vi själva. Far var grosshandlare och hade bl.a. egendomen Skönebäck och därifrån fick vi bl.a. tolv gäss till jul, som koktes ned till à la daubeer. Man gav också rikligen till de fattiga. De fattiga brukade komma och få bröd varje vecka året runt. Trettonafton var vi också ibland hos Smith, och då var där också alla möjliga ensamma människor bjudna. Där lektes och dansades mycket i det smithska hemmet. Det fanns också något mycket gouterat, och det var "trettondagsbalen", som var en barnfest på gamla rådhuset. Som barn var vi alltid och dansade där.

Namnsdag firades över huvud taget inte alls. Vid födelse-
dagarna kom de och gratulerade oss barn, och sedan var det
flickbjudning på kvällen. Någon sång- eller musikuppvaktning
förekom inte. Men ute på landet, t.ex. på vår Skönebäck, kom

ACC. N.R. M. 9129:3.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Söcken: Y S T A D Berättat av: Fru Olsson-Kemner
Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Ystad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-3-

Wolmars kvartett och sjöng.

Vid påsken rullades det alltid ägg av oss barn. Vid fastan gav vi andra ungdomar fastlagsris på skämt. De slog också katten ur tunnan på olika gårdar. De red och var utklädda, berättades det, men det där har jag inga personliga minnen av, eftersom jag aldrig själv deltog som åskådare. Det där har jag inte sett, ty jag var ju flicka. Det var mest karlar, som roade sig med kattutslagning. Vid midsommar hade de majstång vid "evhusen, men inte heller det har jag några erfarenheter av, ty ända sedan jag var sju år tillbringade jag alltid midsommaren på Skönebäck, vårt gods. Påskafton, trettonafton och nyårsafton var man alltid bjuden på fester i de bättre kretsarna i Ystad, och några särskilda traditioner förekom inte i sällskapslivet. Det var god mat, punsch, dans, fin konversation. Vid pingsten gjorde vi regelbundet

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9129:4.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Adress:
 Söcken: Y S T A D Berättat av: Fru Olsson-Kemner
 Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Ystad

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

-4-

utflykter eller "skogspartier" som vi kallade det. Varenda söndag körde alla handlare till skogen. Vi for mycket till Krageholm. Där var dansbana och där dukades det upp middag. Det var ett förfärligt arbete att utrusta en sådan expedition. Vi var sju syskon, far och mor plus en moster, kusk och många tjänare och tjänarinnor. Men alltnog, dessa utflykter var mycket lyckade. Vi brukade dansa i skogen. Drängarna fick sprit och blev i regel druckna. En gång var vår kusk så drucken, att pappan själv måste sätta sig på kuskbocken och köra hem igen. Det väckte stort uppseende när vi kom farande tillbaka på detta sätt, ty far var ju en förmögen köpman och det hörde inte till regeln att han satt på kuskbocken precis. Men bortsett från sådana där små intermezzon var dessa söndagsutflykter mycket lyckade.

Vid fastan åt vi alltid strutar, korns som man bredde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9129: 5.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Adress:
 Söcken: Y S T A D Berättat av: Fru Olsson-Kemner
 Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Ystad

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

-5-

smör på. Det var bakverk i korsform, dessa strutar. Men det har nog redan andra här i Ystad berättat om.

Märteensafton var en stor högtidsdag förr. Då hade vi alltid gås, gröt och lutfisk. Dessa tre rätter var gammal mat-tradition i vår familj. Far dog 1909 och var 90 år då. Ystad såg helt annorlunda ut på den tiden. Där Centralfängelset nu ligger var timmerupplag, och hela den gården var full med hästar och tattare. Så var här marknad en gång i månaden, var tredje torsdag. I april flyttade tjänarna och då hölls den största marknaden. I min barndom stod tälten uppslagna längs kyrkan och kreaturen var ute vid Österport. De sista åren innan marknaden försvann hade de den vid Västerport.

Smuggling förekom det förr mycket, men det känner jag inte närmare till. Detta hus har tillhört en köpmansfamilj,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9129:6.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Adress:
 Socken: Y S T A D Berättat av: Fru Olsson-Kemner
 Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Ystad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-6-

Ljungström, och vi fann ett smuggelrum i detta hus, så att det smugglades friskt, betvivlar jag inte. Jag hörde min far berätta om att ett skepp en kväll skulle ha kommit hit till Ystad. En sjöman ombord skulle gå upp till Lundgren, som bodde i nya rådhuset. Han hade många pengar med sig, och den sjömannen blev dödad, och sedan påstods det att det var gamle Lundgren som låtit döda sjömannen. Men det där kan säkert andra berätta om bättre än jag.

Att här fanns många spökhäus är också säkert. Här var Ljungström som tog livet av sig. Det spökade också där Lundgren bodde. Där var ett gammalt magasin och där spökade det /nu=skolkök/, sade vår jungfru. Där brukade två hundar med eldröda ögon visa sig och skrämna vettet av folk. Där blev sjömannen dödad.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 9129:7

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Söcken: Y S T A D Berättat av: Fru Olsson-Kemner
Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Ystad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-7-

Det gick också omkring stjärngossar vid trettonhelgen. De kom ofta just som vi skulle iväg till Smiths fest, så det erinrar jag mig väl. Det var vuxna karlar som drack. De gick från hus till hus, och det var inte så där fina stjärngossar som de nu ha i skolorna. De kom och sjöng samt fick sig en peng. De var inte heller vackert utklädda men en stjerna på en stång hade de dock med sig.

När vi hade bjudningar hemma hos oss, så var alla bokhållare bjudna med, och när vi bjöd Smith, så var alla hans bokhållare också inviterade. Min far gav dessutom årligen en supé, och då var det verklig folkvandring till vårt hus. Alla, från de rikaste köpmännen till vaktmästarna var då bjudna. Dessa supéer gavs årligen men inte på någon bestämd dag utan när det passade sig.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 9129: 8.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Söcken: Y S T A D Berättat av: Fru Olsson-Kemner
Uppteckningsår: 1942 Född år 1869 i Ystad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-8-

Sällskapslivet i de burgna kretsarna var mycket fint förr. Ungdomarna roade sig med att spela teater, de sjöng och var ofta utklädda. Här var också regelbundet stora maskeradbaler på gamla rådhuset. Om vintern hölls också mycket slädpartier. Jag var ofta med vid dessa. Vi for ut till Nybro skogsvaktarhus och drack glögg. Sedan for man med hem till de olika familjerna och roade sig några timmar tills kvällen, då det var dans. Likaså förekom under sommaren när som helst skogspartier med dans efteråt i familjerna. Särskilt pingstafton. Ute i Krageholm fanns en fin dansbana med egen musik, och även där dansades det friskt. Ja, sådant var livet förr.

Skriv endast på denna sida!